

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ

Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т

МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі

20 __ жылғы «__» _____

№ _____

010000, Астана, Мажилис Парламента

«__» _____ 20 __ года

2022ж.21.12 жарияланды

**Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі
Ә.А. Смайыловқа**

ДЕПУТАТТЫҚ САУАЛ

Құрметті Әлихан Асханұлы!

«Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Кодексіне сәйкес психологтар мен әлеуметтік қызметкерлер алғашқы медициналық-санитарлық көмекті жалпы тәжірибелік дәрігерлермен (отбасылық дәрігерлермен), учаскелік терапевттермен, педиатрлармен, фельдшерлермен, акушерлармен, кеңейтілген практикадағы (жалпы практикадағы) медбикелермен бірге көрсетеді. «Бастапқы медициналық-санитарлық көмек көрсету қағидаларын бекіту туралы» 2021 жылғы 24 тамыздағы № ҚР ДСМ-90 бұйрығымен алғашқы медициналық-санитариялық көмектің психологтары мен әлеуметтік қызметкерлері көрсететін қызметтер тізімі берілген. Осы бұйрыққа сәйкес психологтар: қабылдауды, балалық шақтағы суицидтің алдын алу бойынша сабақтарды, мінез-құлық және психоактивті бұзылуларға күдікті қабылдауды, науқастың созылмалы аурулары бар өзін-өзі басқаруды үйретуді және әлеуметтік мәселелер бойынша, соның ішінде жасына байланысты бейімделу бойынша кеңес беруді жүргізуі керек. Өз кезегінде, орта және жоғары білімі бар әлеуметтік қызметкер келесі қызметтерді көрсетуі керек: медициналық-әлеуметтік сараптаманы қабылдау, ұйымдастыру және жүргізу, пациенттің отбасы мүшелеріне үйде денсаулық сақтау негіздерін үйрету және әлеуметтік мәселелер бойынша, оның ішінде жасына байланысты бейімдеу бойынша кеңес беру. Сондай-ақ, психологтар мен әлеуметтік қызметкерлер «Туберкулездің алдын алу жөніндегі іс-шараларды өткізу қағидаларын бекіту туралы» 2020 жылғы 30 қарашадағы № ҚР ДСМ-214/2020 бұйрығына сәйкес туберкулезбен ауыратын науқастарға әлеуметтік-психологиялық көмек көрсетуге міндетті. «Паллиативтік көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы» 2020 жылғы 27 қарашадағы № ҚР ДСМ-209/2020 бұйрығына сәйкес олар онкологиялық науқастарға көмек көрсетуі тиіс. «Қазақстан Республикасында акушерлік-гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы» бұйрығына сәйкес олар халық арасында репродуктивті денсаулық, отбасын жоспарлау, жасөспірімдерде ерте

жыныстық белсенділіктің алдын алу және қажетсіз босану мәселелері бойынша ақпараттық іс-шаралар өткізуі тиіс, жүктілік, контрацепция, жүкті және босанған әйелдерге кеңес беру керек. «Қазақстан Республикасында педиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы» 2022 жылғы 15 наурыздағы № ҚР ДСМ-25 бұйрығына сәйкес олар патронаждың универсальды-прогрессивты моделінің жұмысына қатысуы тиіс.

«Медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу қағидаларын бекіту туралы» 2015 жылғы 30 қаңтардағы №44 бұйрығына сәйкес даулы мәселелерді шешуге психологтар тартылуы мүмкін. «Созылмалы аурулары бар адамдарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру қағидаларын, бақылаудың кезеңділігі мен мерзімдерін, диагностикалық зерттеулердің міндетті минимумы мен кезеңділігін бекіту туралы» 2020 жылғы 23 қазандағы No ҚР ДСМ-149 бұйрығына сәйкес 2020 ж., D-тіркеуінде тіркелген науқастармен жұмыс істеуге психологтар мен әлеуметтік қызметкерлер тартылуы мүмкін. Олар сондай-ақ профилине сәйкес денсаулық мектептерінде, оқу орындарында және т.б. сабақтарды өткізуге тартылуы мүмкін.

Бұл қызметтерді сапалы орындау үшін психологтар мен әлеуметтік қызметкерлер тек жоғары кәсібилікті ғана емес, сонымен қатар тұрақты жұмысты талап етеді. Өкінішке орай, бүгінде емхана басшылығы тарапынан тиісті қолдау болмағандықтан, бұл қызметтерді сапалы түрде көрсету қиын. Қазіргі уақытта емхана басшылығы психологтар мен әлеуметтік қызметкерлердің жалақысын 95 000 теңге деңгейінде белгілейді (қолға 80 000 теңге). Сондай-ақ психологтар мен әлеуметтік қызметкерлер үшін қосымша төлемнің бір түрі қарастырылған – бұл жан басына шаққандағы кешенді стандарттың (СКПН) ынталандырушы құрамдас бөлігі. Бұл қосымша ақы 10 000 теңге көлемінде белгіленген. Осы сомаларды жинақтайтын болсақ, психологтар мен әлеуметтік қызметкерлер есепке алғанда айына шамамен 90 000 теңге алады. Емхана басшылығы жалақыны осы сомадан жоғары белгілеуден немесе қосымша үстеме ақы енгізуден бас тартады, өйткені бұл Денсаулық сақтау министрлігінің бұйрықтарында қарастырылмаған. 2021 жылы COVID-19 пандемиясымен күресуге қатысқан медицина қызметкерлеріне берілетін жәрдемақыны жою туралы бұйрық жобасы шығарылды. Оның орнына денсаулық сақтау саласы қызметкерлерінің жекелеген санаттары, оның ішінде психологтар мен әлеуметтік қызметкерлер үшін ерекше психоэмоционалды және зиянды жағдайларда жұмыс істегені үшін үстемеақылар мен қосымша ақы төлеуді енгізу ұсынылды. Өкінішке орай, бұл жоба ешқашан мақұлданбады. Соған қарамастан, біздің ойымызша, психологтар мен әлеуметтік қызметкерлерге бұл жәрдемақылар мен қосымша төлемдерді енгізу орынды болды. Психологтар мен әлеуметтік қызметкерлер, сондай-ақ дәрігерлер мен медбикелер арнайы контингентпен жұмыс істеуге мәжбүр болғандықтан: мүгедектермен, девианттық топтармен және т.б.

МСАК әлеуметтік қызметкерлері мен психологтары «басқа персонал» санатына жатады, сондықтан лауазымдық жалақының өсуі байқалмайды, еңбек демалысы ұлғаймайды.

Жоғарыда айтылғандарға байланысты біздің фракция ағымдағы жалақы мен еңбек жағдайлары психологтар мен әлеуметтік қызметкерлерге қолданыстағы бұйрықтарда берілген талаптарға сәйкес келмейді деп санайды.

Әлеуметтік қызметкерлер мен психологтардың қойылған талаптарға сәйкес жалақыны ұлғайтуға қатысты мәселесін шешу, сондай-ақ жыл сайынғы демалыстың ұзақтығын арттыру қажет.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде «Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық Заңының 27-бабына сәйкес депутаттық сауалға заңнамада белгіленген мерзімдерде жазбаша жауап беруіңізді сұраймыз.

Құрметпен,

**«Қазақстан Халық партиясы»
Фракциясының депутаттары**

М. Магеррамов

Ж. Ахметбеков

А. Қоңыров

Ғ. Құлахметов

Д. Легкий

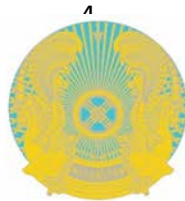
А. Милютин

Г. Нұғманова

А. Сқақова

Е. Смайлов

И. Смирнова

010000, Астана, Парламент Мәжілісі

20 __ жылығы «__» _____

№ _____

Оглашен: 21.12.2022 г.

010000, Астана, Мажиліс Парламента

«__» _____ 20 __ года

**Премьер-Министру
Республики Казахстан
Смаилову А.А.**

ДЕПУТАТСКИЙ ЗАПРОС

Уважаемый Алихан Асханович!

Согласно Кодексу Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения» психологи и социальные работники оказывают первичную медико-санитарную помощь совместно с врачами общей практики (семейными врачами), участковыми терапевтами, педиатрами, фельдшерами, акушерами, медицинскими сестрами расширенной практики (общей практики). В приказе «Об утверждении Правил оказания первичной медико-санитарной помощи» от 24 августа 2021 года № ҚР ДСМ-90 приводится список услуг, которые оказывают психологи и социальные работники первичной медико-санитарной помощи. **Согласно данному приказу психологи должны проводить: прием, занятия по профилактике детского суицида, прием при подозрении на поведенческие и психоактивные расстройства, обучение пациента самоменеджменту с хроническими заболеваниями и консультирование по социальным вопросам, в том числе по вопросам возрастной адаптации.** В свою очередь социальный работник со средним и высшим образованием должен оказывать следующие услуги: **прием, организация и проведение медико-социального обследования, обучение членов семьи пациента основам медицинского ухода, проводимого в домашних условиях и консультирование по социальным вопросам, в том числе по вопросам возрастной адаптации.**

Также психологи и социальные работники согласно приказам «Об утверждении правил проведения мероприятий по профилактике туберкулеза» от 30 ноября 2020 года № ҚР ДСМ-214/2020 **должны оказывать социальную и психологическую помощь пациентам с туберкулезом.** Согласно приказу «Об утверждении стандарта организации оказания паллиативной медицинской помощи» от 27 ноября 2020 года № ҚР ДСМ-209/2020 **должны оказывать помощь онкопациентам.** Согласно приказу «Об утверждении стандарта организации оказания акушерско-гинекологической помощи в Республике Казахстан» **должны проводить информационные мероприятия с населением по вопросам охраны репродуктивного здоровья, планирования семьи, профилактике ранней половой жизни у подростков**

и нежелательной беременности, контрацепции, консультирование беременных и родильниц. Согласно приказу «Об утверждении стандарта организации оказания педиатрической помощи в Республике Казахстан» от 15 марта 2022 года № ҚР ДСМ -25 **должны принимать участие в работе универсально-прогрессивной модели патронажа.** Согласно приказу «Об утверждении Правил проведения медико-социальной экспертизы» от 30 января 2015 года № 44 психологи могут привлекаться **для решения спорных вопросов.** Согласно приказу «Об утверждении правил организации оказания медицинской помощи лицам с хроническими заболеваниями, периодичности и сроков наблюдения, обязательного минимума и кратности диагностических исследований» от 23 октября 2020 года № ҚР ДСМ-149/2020 **психологи и социальные работники могут привлекаться для работы с пациентами, состоящими на Д-учете.** Также они могут привлекаться **для проведения занятий в школах здоровья, в учреждениях образования и т. д.** в соответствии со своим профилем.

Психологам и социальным работникам для качественного выполнения данных услуг требуется не только высокий уровень профессионализма, но ещё и постоянная самоотдача. **К сожалению, на сегодняшний день при отсутствии соответствующей поддержки со стороны руководства поликлиники выполнять качественно данные услуги довольно затруднительно.** В настоящее время психологам и социальным работникам руководство поликлиники устанавливает зарплату на уровне **95 000 тенге** за ставку (на руки **80 000 тенге**). Также для психологов и социальных работников предусмотрен один вид доплаты — это стимулирующий компонент комплексного подушевого норматива (СКПН). Данная доплата устанавливается на уровне **10 000 тенге**. Если суммировать данные суммы, то психологи и социальные работники в месяц зарабатывают около **90 000 тенге** с учетом СКПН. Руководство поликлиники отказывается устанавливать зарплаты выше данной суммы или вводить дополнительные доплаты, так как это не предусмотрено приказами министерства здравоохранения. В 2021 году вышел проект приказа, в котором говорилось об отмене надбавок для медработников, задействованных в борьбе с пандемией COVID-19. Вместо этого предлагалось ввести надбавки и доплаты за работу в особых психоэмоциональных и вредных условиях для определенных категорий специалистов здравоохранения, в т. ч. психологам и социальным работникам. ПМСП. К сожалению, данный проект так и не утвердили. Тем не менее, на наш взгляд, внесение данных надбавок и доплат психологам и социальным работникам было обоснованно. Так как психологам и социальным работникам, как и врачам с медсестрами приходится работать с особым контингентом: с лицами с инвалидностью, девиантными группами и т. д.

Социальные работники и психологи ПМСП относятся к категории «Прочий персонал», поэтому повышение должностных окладов не наблюдается, трудовой отпуск не увеличен.

В связи с выше перечисленным наша фракция считает, что текущая оплата и условия труда не соответствует тем требованиям, которые

предоставляются психологам и социальным работникам в действующих приказах.

Необходимо решение вопроса социальных работников и психологов касательно увеличения заработной платы соответственно предъявляемым требованиям, а также увеличить продолжительность ежегодного отпуска.

На основании вышеизложенного в соответствии со статьей 27 Конституционного Закона Республики Казахстан «О Парламенте Республики Казахстан и статусе его депутатов» ответ на депутатский запрос просим дать письменно в установленные законодательством сроки.

С уважением,

**Депутаты фракции
«Народная партия Казахстана»**

М. Магеррамов

Ж. Ахметбеков

А. Конуров

Г. Кулахметов

Д. Легкий

А. Милютин

Г. Нугманова

А. Скакова

Е. Смайлов

И. Смирнова

Исп.: Утегенов Д.Б.
Тел.: 74-67-82